

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

P R O G R A M

novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2020. godinu

Sarajevo, februar 2020. godine

PROGRAM

novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2020. godinu

1. Period realizacije Programa:	Od 01.01. do 31.12.2020. godine
2. Ukupna vrijednost Programa:	87.000.000,00 KM
3. Namjena Programa:	Podrška proizvodnji kroz model poticaja proizvodnji, a plaćanja u sklopu mjera strukturne politike kroz model podrške dohotku, model kapitalnih ulaganja, model ruralnog razvoja i model ostalih vrsta podrški
4. Korisnici Programa:	Klijenti upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava /Registar klijenata
5. Izvor sredstava:	Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2020. godinu – Budžet Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – Poticaj za poljoprivredu“ („Službene novine Federacije BiH“, broj 99/19)
6. Nosilac Programa:	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
7. Odgovorno lice:	mr. sci. Šemsudin Dedić, ministar

UVOD

Programom novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju određuje se godišnji iznos sredstava novčanih podrški, vrste mjera i raspodjela sredstava po mjerama, te opći i posebni kriteriji za njihovo ostvarivanje.

Kod izrade Programa novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2020. godinu, vodilo se računa o:

- Odredbama Zakona o poljoprivredi („Službene novine Federacije BiH“, br. 88/07, 04/10, 27/12 i 7/13);
- Odredbama Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službene novine Federacije BiH“, broj 42/10);
- Principima Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH 2015. - 2019. (Odluka Parlamenta F BiH, broj: 01,02-24-1-780/15 od 08.06.2015. godine, produžena na osnovu Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 32/17);
- Preuzetim obavezama iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP-a) vezano za prilagođavanje praksi u vođenju poljoprivredne politike prema odredbama Zajedničke poljoprivredne politike EU;
- Odredbama Zakona o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2020. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj 99/19).

POGLAVLJE I – CILJEVI I SVRHA PROGRAMA

1) CILJEVI PROGRAMA

U Programu novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2020. godinu realizovat će se prioritetne mjere novčanih podrški po modelu poticaja proizvodnji i dio mjera strukturne politike koje trebaju doprinijeti ispunjavanju slijedećih ciljeva:

- unapređenje poljoprivredne proizvodnje i povećanje obima korištenja poljoprivrednog zemljišta s ciljem jačanja konkurentnosti na domaćem i inostranom tržištu;
- povećanje ponude domaćim poljoprivrednim proizvodima uz poboljšanje kvaliteta zdravstvene i higijenske ispravnosti proizvoda u skladu sa zahtjevima potrošača;
- osiguranje stabilnog poljoprivrednog dohotka i omogućavanje adekvatnog životnog standarda poljoprivrednih proizvođača;
- postepena harmonizacija i integracija sektora poljoprivrede u EU i globalno tržište.

2) SVRHA PROGRAMA

Svrha ovog Programa je nastaviti podršku prioritetnim mjerama u okvirima raspoloživog budžeta, kako bi osigurali kontinuiranu isplatu poticaja u toku 2020. godine.

POGLAVLJE II - KRITERIJI ZA RASPODJELU SREDSTAVA

Finansijska sredstva odobrena Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo) pod stavkom: „Subvencija privatnim preduzećima i preduzetnicima - Poticaj za poljoprivredu“ odobravat će se fizičkim i pravnim licima (u daljem tekstu: klijent), koji ispune opće i posebne kriterije.

1) OPĆI KRITERIJI

Pravo na podršku ima klijent koji je:

- državljanin Bosne i Hercegovine;
- registrovan kao pravno lice, poljoprivredni obrt ili fizičko lice, ima prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH);
- ostvario poljoprivrednu proizvodnju ili drugu djelatnost na teritoriji Federacije BiH, propisanu ovim Programom;
- upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava ili Registar klijenata,
- ispunio posebno propisane kriterije iz ovog Programa te kriterije iz ostalih zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za period 01.10.2019. godine do 01.10.2020.godine;
- ostvario pravo u ponovljenom postupku provedenom po pravosnažnoj sudskoj presudi iz oblasti novčanih podrški, odnosno po pravosnažnom rješenju donesenom u drugostepenom postupku,
- izmirio obaveze ili sklopio sporazum o reprogramu duga kod nadležne Porezne uprave Federacije BiH/Uprave za indirektno oporezivanje BiH za 2019. godinu.

2) POSEBNI KRITERIJI

A/ MODEL PODRŠKE PROIZVODNJI

A/1 BILJNA PROIZVODNJA

(1-1) Proizvodnja ratarskih, povrtlarskih, voćarskih kultura, duhana, grožđa i maslina

- a) hljbna žita** (pšenica i raž) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1ha, a maksimalno po kulturi 200 ha hljbnih žita u toku godine, i iste prodaj;
- b) stočna žita** (stočni ječam, zob i tritikale) - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1ha, a maksimalno po kulturi 200 ha stočnih žita u toku godine, za vlastite potrebe ili iste prodaj;
- c) krmno bilje** (silazni kukuruz, stočni grašak i grahorice) - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 2 ha, a maksimalno po kulturi 400 ha krmnog bilja u toku godine, za vlastite potrebe ili iste prodaj;
- d) uljarice** (uljana repica, suncokret i soja) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1ha, a maksimalno po kulturi 250 ha uljarica u toku godine i iste prodaj;

- e) **povrće** (paradajz, paprika, krastavac, patlidžan, mrkva, cvekla, luk (bijeli/crveni), salata i mladi krompir) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 0,5 ha, a maksimalno po kulturi 20 ha povrća u toku godine i isto prodaja;
- f) **grožđe i masline** - klijent (pravno lice ili obrt) ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1ha, a maksimalno po kulturi 150 ha grožđa ili maslina u toku godine i isto prodaja;
- g) **voće** (šljiva, jabuka, kruška, breskva, nektarina, trešnja, višnja, smokva, kajsija, lješnjak i malina) - klijent (pravno lice ili obrt) ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 2 ha, a za malinu i lješnjak na 0.5 ha, a maksimalno po kulturi 250 ha voća u toku godine i isto prodaja;
- h) **heljda** - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1ha, a maksimalno 50 ha heljde u toku godine i isto prodaja;
- i) **ljekovito i aromatično bilje** (kamilica, menta, lavanda, ružmarin, smilje i lovor!!!) - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1ha, a maksimalno po kulturi 50 ha ljekovitog i aromatičnog bilja u toku godine i isto prodaja;
- j) **duhan** (Virdžinija, Berlejš i Hercegovački ravnjak) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 0,5 ha, a maksimalno po kulturi 50 ha duhana u listu u toku godine i isto prodaja;

(1-2) Proizvodnja deklarisanog sjemena:

- a) **strnih žita** (pšenica, ječam, raž, zob, tritikale) i heljda - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno po kulturi 300 ha zasijanog sjemena strnih žita ili heljde u toku godine i isto prodaja;
- b) **kukuruza, soje i suncokreta** - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno po kulturi 100 ha zasijanog sjemena kukuruza, soje ili suncokreta u toku godine i isto prodaja;
- c) **krompira** (osnovno sjeme i certificirano sjeme) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno po kulturi 50 ha proizvedenog sjemena krompira u toku godine i isto prodaja.

(1-3) Proizvodnja deklarisanog sadnog materijala:

- a) **krošnjastog voća** (sav priznati sadni materijal) - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno po kulturi 220.000 sadnica krošnjastog voća u toku godine i iste prodaja;
- b) **jagodičastog voća** (kupina, borovnica i brusnica – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno po kulturi 220.000 sadnica jagodičastog voća u toku godine i iste prodaja;
- c) **vinove loze** - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno 220.000 sadnica vinove loze u toku godine i iste prodaja.

(1-4) Nerealizovani zahtjevi iz prethodnog perioda

Nerealizovani zahtjevi klijenata iz prethodnog perioda po modelu poticaja proizvodnji, kojima zbog vršenja naknadnih kontrola i provjera nije isplaćena novčana podrška po Programu novčanih podrški.

A/2 ANIMALNA PROIZVODNJA

(2-1) Govedarska proizvodnja

- a) **Proizvodnja svježeg kravljeg mlijeka** - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku ako posjeduje minimalno tri mliječne krave i proizvede minimalno 500, a maksimalno 550.000 litara mlijeka mjesečno i isto proda;
- b) **Proizvodnja goveđeg mesa - tov junadi od teladi iz domaćeg uzgoja** – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 3 utovljena grla, a maksimalno 900 grla u toku godine i isto proda;
- c) **Proizvodnja goveđeg mesa – tov junadi od teladi iz uvoza** – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 10 utovljenih grla, a maksimalno 600 grla u toku godine i isto proda;
- d) **Uzgoj krava prvotelki (rasplodne junice)** – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku (pravno lice ili obrt) za uzgoj minimalno 2, a maksimalno 200 junica iz vlastitog stada u toku godine, s tim da služe za proširenje vlastitog stada ili za prodaju;
- e) **Uzgoj goveda u sistemu krava-tele** – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 15, a maksimalno 1000 krava u sistemu krava-tele, u toku godine.

(2-2) Ovčarska i kozarska proizvodnja

- a) **Proizvodnja svježeg ovčjeg i kozjeg mlijeka** – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 300 litara mjesečno, odnosno 300.000 litara ovčjeg ili kozjeg mlijeka u toku godine i isto proda.
- b) **Uzgoj rasplodne stoke (ovce i koze)** – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 50 odraslih ovaca, odnosno minimalno 25 odraslih koza starijih od godinu dana, a maksimalno za 1.300 odraslih grla ovaca ili koza, u toku godine.

(2-3) Svinjogojska proizvodnja

- a) **Proizvodnja svinjskog mesa - tov svinja iz domaćeg uzgoja ili uvoza**– klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku ako u toku godine utovi minimalno 25 svinja od prasadi iz domaćeg uzgoja, odnosno minimalno 75 svinja od prasadi iz uvoza, a maksimalno za 7.200 svinja u toku godine i iste proda;
- b) **Uzgoj rasplodne stoke - krmača** – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 5 rasplodnih krmača, a maksimalno za 150 krmača u toku godine.

(2-4) Peradarska proizvodnja

- a) **Uzgoj 18-sedmičnih pilenki** - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 5000, a maksimalno za 220.000 uzgojenih pilenki u toku godine od pilića iz domaćeg uzgoja do prelaska u fazu reprodukcije i iste proda ili ih ostavi za dalji uzgoj;
- b) **Uzgoj pilenki teške roditeljske linije** – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 5000, a maksimalno za 70.000 pilenki u toku godine do prelaska u fazu reprodukcije i iste proda ili ih ostavi za dalji uzgoj;
- c) **Uzgoj pilenki lake roditeljske linije** - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 5000, a maksimalno za 50.000 pilenki u toku godine do prelaska u fazu reprodukcije i iste proda ili ih ostavi za dalji uzgoj.

(2-5) Pčelarska proizvodnja

Košnice pčela - uzgoj pčelinjih zajednica – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 20, a maksimalno 400 pčelinjih zajednica i prodaja minimalno 2 kg meda po zajednici u toku godine.

(2-6) Ribarska proizvodnja

- a) Proizvodnja/uzgoj slatkovodne ribe** – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 3000 kg, a maksimalno za 600.000 kg ribe u toku godine i istu prodaja;
- b) Proizvodnja/uzgoj morske ribe** – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 3000 kg, a maksimalno za 150.000 kg ribe u toku godine i istu prodaja.

(2-7) Izvorne zaštićene pasmine životinja

Uzgoj izvornih zaštićenih pasmina životinja (bosanski brdski konj, domaća buša, domaći magarac i pas tornjak) u čistoj krvi ili u tipu – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno 50 životinja izvornih zaštićenih pasmina u toku godine, a za psa tornjaka maksimalno 10 životinja u toku godine.

(2-8) Nerealizovani zahtjevi iz prethodnog perioda

Nerealizovani zahtjevi klijenata iz prethodnog perioda po modelu poticaja proizvodnji, kojima zbog vršenja naknadnih kontrola i provjera nije isplaćena novčana podrška po Programu novčanih podrški.

3) ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA BILJNU I ANIMALNU PROIZVODNJU

- Klijent koji je započeo proizvodnju u 2019. godini (prije ili poslije 01.10.2019.godine), a završio je prije objave ovog Programa, kompletnu dokumentaciju dostavlja nadležnom kantonalnom ministarstvu najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Programa. Nadležno kantonalno ministarstvo vrši obradu zahtjeva na osnovu visine sredstava propisanih ovim Programom, nakon čega ih dostavlja Federalnom ministarstvu na dalju realizaciju najkasnije u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovog Programa, a klijent koji završi proizvodnju nakon objave Programa, kompletnu dokumentaciju dostavlja nadležnom kantonalnom ministarstvu najkasnije do 01.10. tekuće godine;
- Klijent koji je imao nerealizovani zahtjev iz Programa novčanih podrški iz ranijih godina, a kojem zbog vršenja naknadnih kontrola i provjera nije isplaćena novčana podrška, ista će se realizovati u skladu sa raspoloživim sredstvima u 2020. godini,
- Ako je registrovan kao fizičko lice (izuzev obrta), godišnje može ostvariti maksimalnu novčanu podršku do 6.000,00 KM po modelu poticaja proizvodnji
- Ako je klijent imao zasnovanu proizvodnju na području općine ili grada na kojem je proglašeno stanje elementarne nepogode, može ostvariti pravo na novčanu podršku

- Nakon izvršenih prijava proizvodnji na Obrascu P-1 putem Aplikacije za obradu novčanih podrški u poljoprivredi i ažuriranih podataka u RPG-u, utvrdit će se okvirni iznos potrebnih sredstava za svaku mjeru, te na osnovu tih podataka, ukoliko se ukaže potreba, Ministarstvo će predložiti Vladi Federacije BiH preraspodjelu planiranih sredstava u okviru odobrenog Budžeta za 2019.godinu, ili smanjenje novčane podrške po jedinici mjere.

B/ MODEL PODRŠKE DOHOTKU

Zbog nedostatka novčanih sredstava nije moguće provesti mjere iz ovog modela.

C/ MODEL KAPITALNIH ULAGANJA

Model kapitalnih ulaganja u cijelosti je obuhvaćen u okviru mjera iz modela ruralnog razvoja.

D/ MODEL RURALNOG RAZVOJA

Realizacija mjera novčanih potpora iz ovog modela vršit će se u skladu sa ovim Programom i novim Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja novčanih potpora po modelu ruralnog razvoja.

D/1 POTPORA KONKURENTNOSTI POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

Temeljni cilj ove mjere je podizanje konkurentnosti primarnih poljoprivrednih proizvoda i približavanje EU standardima, pravilima i procedurama. Specifični cilj ove mjere je poboljšanje sveukupnog poslovanja kroz poboljšanje infrastrukture i opreme na poljoprivrednim gospodarstvima i subjektima koji se bave preradom i doradom poljoprivrednih proizvoda, a što će rezultirati uvođenjem novih proizvodnih tehnologija i metoda proizvodnje, podizanje standarda kvaliteta i zaštite okoliša.

- (1-1) Isplata za model ruralnog razvoja po Javnom pozivu za dodjelu novčanih sredstava za realizaciju zahtjeva u okviru Modela ruralnog razvoja – Kapitalna ulaganja i investicije od 04.07.2012. godine - Nerealizovani zahtjevi**

Isplata potpore za model ruralnog razvoja iz Programa novčanih potpora za 2012. godinu po Javnom pozivu za dodjelu novčanih sredstava za realizaciju zahtjeva u okviru Modela ruralnog razvoja – Kapitalna ulaganja i investicije od 04.07.2012. godine i Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja od 29.06.2012. godine („Službene novine FBiH“ broj 56/12.)

Pravo na potporu imaju klijenti koji su upisani u RPG i RK, a podnijeli su zahtjeve za model ruralnog razvoja u skladu sa Programom novčanih potpora za 2012. godinu, te su nakon dodatnih kontrola i provjere od strane Federalne uprave za inspekcijske poslove komisije Federalnog ministarstva

poljoprivrede za sve osnovane zahtjeve u skladu sa Zaključkom Vlade F BiH broj V. 1086/2018 od 06.09.2018. godine.

(1-2) Potpora investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije realizirana u suradnji sa Razvojnou bankou Federacije BiH

Investicije u okviru kreditne linije za financiranje poljoprivredne proizvodnje uz grant sredstva Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva kod Razvojne banke Federacije BiH (u daljem tekstu: Kreditna linija) – Pravo na potporu imaju klijenti koji su upisani u RPG odnosno RK, i odobren im je kreditni zahtjev u okviru Kreditne linije. Pored obveza iz ugovora o kreditu sa Razvojnou bankou Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Razvojna banka), klijenti su dužni izvršiti i sve obveze iz posebnog Ugovora koji potpisuju sa Federalnim ministarstvom. Investicijski projekt mora biti proveden u razdoblju od dana odobrenja Kreditne linije do 01. 10. 2020. godine. Iznimno, u slučaju gradnje građevinskih objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje odnosno prerade poljoprivrednih proizvoda, investicijski projekt mora biti dovršen najkasnije do 01. 10. 2021. godine. U tom slučaju sredstva za financiranje potpore ovim investicijama imaju prioritet u okviru Programa potpora za 2021. godinu.

Kreditna linija ima sljedeće karakteristike:

- financira isključivo nabavku stalnih sredstava,
- kamatna stopa je 3% na godišnjoj razini,
- rok otplate je 15 godina,
- razdoblje počeka je 24. mjeseca za investicijske projekte u prehrambenu industriju, odnosno 36 mjeseci za investicijske projekte u primarnu poljoprivrednu proizvodnju i skladištenje,
- minimalni iznos kredita je 25.000,00 KM,
- maksimalni iznos kredita za projekte fizičkih osoba je 250.000,00 KM a pravnih osoba i obrta je 800.000,00 KM.

Način realizacije Kreditne linije:

- Federalno ministarstvo i Razvojna banka potpisuju Protokol o suradnji i ugovor o namjenskom depozitu,
- Federalno ministarstvo putem ugovora o namjenskom depozitu deponira grant sredstva u iznosu od 5.000.000,00 KM kod Razvojne banke,
- Korisnik podnosi zahtjev za kreditiranje investicijskog projekta Razvojnoj banci koja ga razmatra i donosu odluku Kreditnog odbora o odobravanju kredita,
- Razvojna banka prosljeđuje odluku Kreditnog odbora zajedno sa zahtjevom korisnika Federalnom ministarstvu,
- Federalno ministarstvo provodi proceduru administrativne kontrole i potpisuje Ugovor s korisnikom,
- Federalno ministarstvo donosi rješenje o rezerviranju sredstava za isplatu potpore za svakog pojedinog korisnika i jednu kopiju dostavlja Razvojnoj banci, nakon čega korisnik stječe pravo na raspolaganje odobrenim kreditnim sredstvima,
- Federalno ministarstvo prati realizaciju projekta provođenjem kontrole na terenu sukladno potpisanom Ugovoru,

- Ako se isplata rezerviranog iznosa potpore vrši u nekoliko obroka, za svaku isplatu potpore iz deponiranih sredstava Federalno ministarstvo dostavlja Razvojnoj banci nalog za isplatu potpore,
- U slučaju kada se vrši isplata zadnjeg obroka ili cjelokupnog iznosa rezerviranih sredstava, Federalno ministarstvo donosi Rješenje o konačnoj dodjeli sredstava potpore za investicijski projekt,
- Razvojna banka vrši isplatu potpore korisniku iz deponiranih sredstava sukladno nalogu odnosno Rješenju o konačnoj dodjeli sredstava,
- Razvojna banka odobrava kreditne zahtjeve do rezerviranja cjelokupnog deponiranog iznosa.

(1-3) Potpora investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije u 2020. godini

- Investicije u nove poljoprivredne mašine i priključne uređaje za biljnu i stočarsku proizvodnju** - Pravo na potporu imaju klijenti koji su upisani u RPG i RK, a izvršili su kupovinu novih poljoprivrednih mašina i priključnih uređaja u razdoblju od 01. 10. 2019. do 01. 10. 2020. godine.
- Investicije u novu opremu za biljnu i stočarsku proizvodnju** - Pravo na potporu imaju klijenti koji su upisani u RPG i RK, a izvršili su kupovinu nove opreme za biljnu i stočarsku proizvodnju u razdoblju od 01. 10. 2019. do 01. 10. 2020. godine.
- Sufinanciranje nabavke visoko kvalitetnih rasplodnih grla** - Pravo na potporu imaju klijenti koji su upisani u RPG i RK, a izvršili su kupovinu visoko kvalitetnih rasplodnih grla u razdoblju od 01. 10. 2019. do 01. 10. 2020. godine.
- Investicije u izgradnju i opremanje novih građevinskih objekata u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje** - Pravo na potporu imaju klijenti koji su upisani u RPG i RK, izvršili su izgradnju i opremanje građevinskih objekata sukladno građevinskom projektu, za njih posjeduju lokacijsku i građevinsku dozvolu, a izgrađeni su u razdoblju od 01. 10. 2019. do 01. 10. 2020. godine. Iznimno, u slučaju gradnje građevinskih objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje, investicijski projekt mora biti dovršen najkasnije do 01. 10. 2021. godine. U tom slučaju će sredstva za financiranje potpore ovim investicijama imati prioritet u okviru Programa potpora za 2021. godinu. Ova mjera obuhvata i izgradnju staklenika ili plastenika za koje nije potreban građevinski projekt, lokacijska ili građevinska dozvola.
- Investicije u podizanje višegodišnjih nasada** - Pravo na potporu imaju klijenti koji su upisani u RPG i RK, i izvršili su investiranje u podizanje višegodišnjih nasada u razdoblju od 01. 10. 2019. do 01. 10. 2020. godine.
- Potpore za legalizaciju građevinskih objekata i ispunjavanje okolišnih standarda** – Pravo na potporu imaju klijenti koji su upisani u RPG i RK, a izvršili su izradu građevinskih projekata, pribavljanje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola za postojeće izgrađene štalske ali i druge objekte u funkciji poljoprivrede. U sklopu mjere bila bi podržana i dogradnja postojećih ili izgradnja pomoćnih objekata za zbrinjavanje biološkog otpada i uklanjanje zagađenja koje nastaje kao posljedica proizvodnog procesa. Prihvatljivi su i projekti izgradnje postrojenja za pretvaranje biološkog otpada u obnovljive izvore energije.

(1-4) Potpora u okviru zajedničkih programa određenog ruralnog područja finansiraju se iz sredstava federalnog, kantonalnog i općinskog budžeta i trebaju pratiti opća strateška opredjeljenja, biti međusobno usklađene i nadopunjavati se.

a) Potpora investicijskim projektima u suradnji sa drugim institucijama i organizacijama u Federaciji BiH – Pravo na potporu imaju klijenti koji su upisani u RPG i RK, i imaju status raseljene osobe ili izbjeglice za projekte navedene u dijelu (1-3) ovog Programa. Projekte korisnika u okviru ove mjere financirane su zajedničkim sredstvima institucija i organizacija u Federaciji BiH.

D/2 POTPORA ORGANSKOJ PROIZVODNJI

Osnovni cilj ove mjere je potpora razvoju organske proizvodnje, očuvanje ruralnog okoliša i zdravlja potrošača. Potporom certifikaciji doprinosi se održivosti i razvoju organske proizvodnje, te ispunjavanju strateških ciljeva i EU preporuka.

(2.1.) Certifikacija organske proizvodnje

Potpore za certifikaciju organske proizvodnje – Pravo na potporu ima klijent (proizvođač, prerađivač i sakupljač) koji posjeduje certifikat od tijela akreditiranog od strane međunarodno ovlaštenog akreditacijskog tijela prema zahtjevima standarda „ISO/IEC 17065:2014“.

Visina potpore se ostvaruje u iznosu do 75% ukupno dokumentiranih prihvatljivih troškova certifikacije.

ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA MODEL RURALNOG RAZVOJA

Minimalna i maksimalna prihvatljiva vrijednost investicije

Minimalna prihvatljiva vrijednost investicije koja je predmet novčane potpore u okviru ovog Programa je 3.000,00 KM za fizičke osobe, a 5.000,00 KM za pravne osobe i obrte.

Prihvatljive su sve investicije u okviru sektora neovisno o njihovoj vrijednosti, a maksimalna prihvatljiva vrijednost pojedine investicije ovisi o udjelu prihvatljivih troškova u financijskoj strukturi investicije, i ograničena je maksimalnim iznosom novčane potpore u okviru pojedine mjere iz modela ruralnog razvoja predviđenim ovim Programom.

Osnovni iznos novčane potpore

Osnovni iznos novčane potpore za svaki pojedinačni zahtjev utvrđuje se na temelju računa (faktura) odnosno dokaza o obračunskom plaćanju. Izuzetak su potpore za model ruralnog razvoja iz Programa novčanih potpora za 2012. godinu za koje su izvršene dodatne kontrole i provjere u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH broj V. 1086/2018 od 06.09.2018. godine.

Osnovni iznos novčane potpore je umnožak postotka potpore sa iznosom prihvatljivih troškova. U okviru modela ruralnog razvoja ovog Programa korisnici mogu ostvariti potporu do 25% prihvatljivih troškova investicijskog projekta.

Dodatni iznos novčane potpore

Na utvrđeni osnovni iznos novčane potpore zaračunava se dodatni iznos novčane potpore od 5% za nositelja poljoprivrednog gospodarstva mlađeg od 40 godina na dan podnošenja zahtjeva, i žene nositeljice poljoprivrednog gospodarstva, ali samo za mjere iz grupe mjere (1-3) Potpora investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije u 2020. godini.

Proporcionalno smanjenje u slučaju probijanja iznosa sredstava utvrđenih Programom

Ukoliko zbroj iznosa obračunate novčane potpore svih pojedinačnih zahtjeva u okviru modela ruralnog razvoja bude veći od iznosa sredstava utvrđenih ovim Programom, izvršit će se proporcionalno smanjenje svih odobrenih pojedinačnih iznosa novčane potpore ali samo za mjere iz grupe mjere (1-3) Potpora investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije u 2020. godini.

Od obveze proporcionalnog smanjenja izuzeta su sredstva deponirana kod Razvojne banke i sredstva za potporu u okviru zajedničkih mjera sa Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica.

Proporcionalno uvećanje u slučaju kada raspoloživi iznos sredstava utvrđenih Programom nije utrošen

Federalno ministarstvo vrši preraspodjelu neutrošenih sredstava iz modela potpora proizvodnji i modela ostalih vrsta potpora u model ruralnog razvoja i obratno.

Razvojna banka je dužna Federalnom ministarstvu vratiti neutrošeni dio deponiranih sredstava za kreditnu liniju koji nije rezerviran rješenjima o rezerviranju do 01. 11. 2020. godine radi preraspodjele.

Maksimalni iznosi novčane potpore u okviru Programa

Klijent može ostvariti pravo na maksimalni iznos novčane potpore u okviru pojedine mjere iz modela ruralnog razvoja ovog Programa do najviše 125.000,00 KM za fizičke osobe, odnosno 400.000,00 KM za pravne osobe i obrte.

U slučaju kada klijent podnese više zahtjeva u okviru dvije ili više mjera ruralnog razvoja, maksimalni iznos novčane potpore koji može ostvariti iz ovog Programa je 150.000 KM za fizičke, odnosno 500.000 KM za pravne osobe i obrte.

Pregled udjela javnih sredstava u mjerama ruralnog razvoja u okviru Programa

Mjera	Osnovni iznos %	Dodatni iznos %	Proporcionalno	
			smanjenje	uvećanje
(1-1)				
a) Isplata potpore za model iz 2012. godine	25	-	ne	ne
(1-2)				
a) Investicije preko RB FBiH	25	-	ne	ne
(1-3)				
a) Investicije u polj. strojeve	25	5	da	
b) Investicije u opremu	25	5	da	
c) Nabava rasplodne stoke	25	5	da	

d) Izgradnja i opremanje građ. objekata	25	5	da	
e) Podizanje trajnih nasada	25	5	da	
f) Legalizacija građ. objekata i okoliš	25	5	da	
(1-4)				
a) Potpora u okviru zajedničkih programa određenog ruralnog područja finansiraju se iz sredstava federalnog, kantonalnog i općinskog budžeta i trebaju pratiti opća strateška opredjeljenja, biti međusobno usklađene i nadopunjavati se	-	-	ne	ne

Valuta

Troškovi na računima (fakturama) mogu biti izraženi u KM ili stranoj valuti.

Troškovi na računima (fakturama) čija je vrijednost izražena u stranoj valuti bit će preračunata u vrijednost KM prema srednjem tečaju Centralne banke BiH važećem na dan zaprimanja zahtjeva.

Način realizacije modela ruralnog razvoja u 2020. godini

Opći i posebni uvjeti koje moraju ispunjavati korisnici, prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi i način ostvarivanja prava na novčane potpore propisuje novi Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja novčane potpore po modelu ruralnog razvoja.

E/ MODEL OSTALIH VRSTA POTPORA

Pravo na novčanu potporu za ostale vrste potpora se odnosi na:

(1-1) Sufinanciranje premije osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji

Sufinanciranje premije osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji – Pravo na potporu imaju klijenti upisani u RPG i RK koji su zaključili policu osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji u razdoblju od 1.10. 2019. do 01.10.2020. godine.

(1-2) Sufinanciranje događaja od važnosti za poljoprivredni sektor

Sufinanciranje organiziranja stručnih skupova, kongresa, simpozija, seminara, sajмова, promocija i izložbi iz oblasti poljoprivredno-prehrambenog sektora - Pravo na potporu imaju klijenti registrirani kao znanstvene odnosno obrazovne ustanove, koje su upisane u RK, a koje su organizirale održavanje stručnog skupa, kongresa, simpozija ili seminara u razdoblju od 01. 10. 2019. do 01. 10. 2020. godine.

Pravo na potporu imaju i klijenti registrirani kao savezi, udruženja poljoprivrednika, poljoprivredne zadruge ili medijske kuće, koji su upisani u RPG odnosno RK, a organizirali su održavanje sajma, seminara, promocije ili izložbe u razdoblju od 01. 10. 2019. do 01. 10. 2020. godine.

(1-3) Realizacija projekata od značaja za Federaciju BiH

- a) Sufinanciranje izlaganja na manifestacijama od značaja za poljoprivredni sektor** - Pravo na potporu imaju klijenti upisani u RPG i RK koji su izlagali na manifestacijama od značaja za poljoprivredni sektor u razdoblju od 01. 10. 2019. do 01. 10. 2020. godine.
- b) Izrada Operativnog Programa razvoja zadrugarstva u Federaciji BiH 2021.- 2027. godina** – Korisnik sredstava je Federalno ministarstvo poljoprivrede.
- c) Izrada strateških dokumenata i zakonskih propisa iz nadležnosti Federacije BiH** - Korisnik sredstava je Federalno ministarstvo poljoprivrede.
- d) Izrada Programa uzgoja autohtonih salmonidnih vrsta riba za potrebe poribljavanja otvorenih voda u Federaciji BiH za razdoblje 2021.-2027. godina** - Korisnik sredstava je Federalno ministarstvo poljoprivrede.

(1-4) Organiziranje poljoprivrednika (zadruge, udruženja, savezi)

- a) Sufinanciranje troškova realizacije aktivnosti poljoprivrednih zadruga** - Pravo na potporu imaju poljoprivredne zadruge upisane u RPG i RK koje dostave dokaze o ostvarenim troškovima odnosno realiziranim aktivnostima sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu ostvarivanja novčane potpore po modelu ostalih vrsta potpora.
- b) Sufinanciranje troškova realizacije aktivnosti poljoprivrednih udruženja** - Pravo na potporu imaju poljoprivredna udruženja upisana u RPG i RK koja dostave dokaze o ostvarenim troškovima sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu ostvarivanja novčane potpore po modelu ostalih vrsta potpora.
- c) Sufinanciranje troškova realizacije aktivnosti poljoprivrednih saveza** - Pravo na potporu imaju poljoprivredni savezi upisani u RPG i RK koji dostave dokaze o ostvarenim troškovima sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu ostvarivanja novčane potpore po modelu ostalih vrsta potpora.

(1-5) Sufinanciranje troškova standardizacije proizvoda/proizvodnje

Sufinanciranje uvođenja i certifikacije standarda u poljoprivredi i prehrambenoj industriji - Pravo na potporu imaju klijenti upisani u RPG i RK koji su uveli i certificirali standard u poljoprivredi odnosno prehrambenoj industriji u razdoblju od 01. 10. 2019. do 01. 10. 2020. godine.

(1-6) Podrška različitim programima pokretanja proizvodnje, poticanja jesenje ili proljetne sjetve i slične mjere koje nisu obuhvaćene ostalim modelima.

F/ SUDSKE PRESUDE I RJEŠENJA PO ŽALBAMA

Novčane podrške - ostvareno pravo u ponovljenim postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški iz prethodnih godina i pravosnažnim rješenjima donesenim u drugostepenom postupku po žalbama.

POGLAVLJE III – VISINA I RASPODJELA SREDSTAVA

Sredstva odobrena Budžetom Federacije BiH za 2019. godinu, na stavci „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – Poticaj za poljoprivredu“, raspodijelit će se za sljedeće proizvodnje:

A/ MODEL PODRŠKE PROIZVODNJI

Tabela 1. Raspodjela sredstava za biljnu proizvodnju

A/1	B/r	BILJNA PROIZVODNJA			
A/1-1		Proizvodnja ratarskih, povrtnarskih kultura, voćarskih kultura, grožđa i maslina	KM po jedinici mjere za pravna lica i obrte	KM po jedinici mjere za fizička lica	Prijedlog za 2020
	1.	hljebna žita	531/ha	531/ha	3.100.000,00
	2.	stočna žita	325/ha	255/ha	750.000,00
	3.	krmno bilje	279/ha	219/ha	2.100.000,00
	4.	uljarice	386/ha	386/ha	1.100.000,00
	5.	heljda	372/ha	292/ha	60.000,00
	6.	ljekovito i aromatično bilje	552/ha	438/ha	250.000,00
	7.	povrće	1860/ha	1460/ha	900.000,00
	8.	grožđe i masline	837/ha	-	1.000.000
	9.	voće	870/ha	-	400.000,00

	10.	duhan	1395/ha	1095/ha	50.000,00
A/1-2		Proizvodnja sjemena			
	11.	strnih žita	930/ha	-	1.100.000,00
	12.	kukuruza, soje i suncokreta	930/ha	-	300.000,00
	13.	krompira (osnovno sjeme)	1953ha	-	20.000,00
	14.	krompira (certificirano sjeme)	1581/ha	-	10.000,00
A/1-3		Proizvodnja sadnog materijala			
	15.	krošnjastog voća (koštičavo, jabučasto i jezgrasto)	0,41	-	163.000,00
	16.	jagodičastog voća (kupina, borovnica i brusnica)	0,27	-	500.000,00
	17.	vinove loze	0,41	-	100.000,00
A/1-4		Nerealizovani zahtjevi iz prethodnog perioda			
		Nerealizovani zahtjevi klijenata iz prethodnih godina po modelu poticaja proizvodnji, kojima zbog vršenja naknadnih kontrola i provjera nije isplaćena novčana podrška po Programu novčanih podrški			47.382,74
		SVEGA: A/1			12.000.000,00

Tabela 2. Raspodjela sredstava za animalnu proizvodnju

A/2	Br.	ANIMALNA PROIZVODNJA			
A/2-1		Govedarska proizvodnja	KM po jedinici mjere za pravna lica i obrte	KM po jedinici mjere za fizička lica	Prijedlog za 2020
	1.	svježe kravlje mlijeko	0,28/l	0,26/l	35.000.000,00
	2.	goveđe meso – tov junadi od teladi iz domaćeg uzgoja	418/grlu	328/grlu	3.500.000,00
	2a.	goveđe meso – tov junadi od teladi iz uvoza	232/grlu	182/grlu	200.000,00
	3.	rasplodna stoka - rasplodne junice	418/grlu	-	1.900.000,00
	4.	goveda u sistemu krava – tele	418/grlu	328/grlu	2.900.000,00
A/2-2		Ovčarska i kozarska proizvodnja			
	5.	svježe ovčje mlijeko	0,28/l	0,27/l	130.000,00
	6.	svježe kozje mlijeko	0,28/l	0,27/l	350.000,00
	7.	rasplodna stoka - ovce	32/grlu	25/grlu	3.600.000,00
	8.	rasplodna stoka - koze	32/grlu	25/grlu	190.000,00
A/2-3		Svinjogojska proizvodnja			
	9.	svinjsko meso – tov svinja	56/grlu	44/grlu	1.900.000,00
	10.	rasplodna stoka - krmače	140/grlu	110/grlu	55.000,00

A/2-4		Peradarska proizvodnja			
	11.	18 - sedmične pilenke	0,28/kljun	-	50.000,00
	12.	matična jata – pilenke teških roditeljskih linija	1,16/kljun	-	300.000,00
	13.	matična jata – pilenke lakih roditeljskih linija	1,16/kljun	-	20.000,00
A/2-5		Pčelarska proizvodnja			
	14.	košnica pčela, uzgoj pčelinjih zajednica	14/koš	11/koš	600.000,00
A/2-6		Ribarska proizvodnja			
	15.	slatkovodna riba	1,16/kg	-	2.200.000,00
	16.	morska riba	1,16/kg	-	250.200
A/2-7		Izvorne zaštićene pasmine životinja			
	17.	bosanski brdski konj, domaća buša i domaći magarac	250/grlu	200/grlu	154.000,00
	18.	pas tornjak	40/grlu	35/grlu	840,00
A/2-8		Nerealizovani zahtjevi iz prethodnog perioda			
	19.	Nerealizovani zahtjevi klijenata iz prethodnih godina po modelu poticaja proizvodnji, kojima zbog vršenja naknadnih kontrola i provjera nije isplaćena novčana podrška po Programu novčanih podrški			2.200.000,00

		SVEGA: A/2			55.500.000,00
--	--	-------------------	--	--	----------------------

B/ MODEL PODRŠKE DOHOTKU

Tabela 3. Raspodjela sredstava po modelu podrški dohotku

B/	MODEL PODRŠKE DOHOTKU		
	Broj	Naziv mjere	Planirano u KM
	1.	Nekomercijalno porodično poljoprivredno gazdinstvo - Zbog nedostatka novčanih sredstava nije moguće provesti mjere iz ovog modela.	00,00
		SVEGA: B	00,00

C/ MODEL KAPITALNIH ULAGANJA

Tabela 4. Raspodjela sredstava za kapitalna ulaganja

C/	MODEL KAPITALNIH ULAGANJA		
	Broj	Naziv mjere	Planirano u KM
	1.	Kapitalna ulaganja: Mjere iz modela kapitalnih ulaganja sastavni su dio mjera iz Modela ruralnog razvoja...	0,00
		SVEGA: C	0,00

D/ MODEL RURALNOG RAZVOJA

Tabela 5. Raspodjela sredstava za ruralni razvoj

D/	MODEL RURALNOG RAZVOJA		
	Broj	Vrsta potpore	

	1.	POTPORA KONKURENTNOSTI POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA	Iznos u KM
D/1-1		Isplata duga za model ruralnog razvoja iz 2012 godine	2.200.000
		Isplata potpore za model ruralnog razvoja iz Programa novčanih potpora za 2012. godinu	
D/1-2		Potpora investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije realiziranim u suradnji sa Razvojnem bankom Federacije BiH	5.000.000
	a)	Investicije u okviru kreditne linije za financiranje poljoprivredne proizvodnje uz grant sredstva Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva kod Razvojne banke Federacije BiH	
D/1-3		Potpora investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije u 2020. godini	5.000.000
	a)	Investicije u nove poljoprivredne mašine i priključne uređaje za biljnu i stočarsku proizvodnju	
	b)	Investicije u novu opremu za biljnu i stočarsku proizvodnju	
	c)	Sufinanciranje nabavke visoko kvalitetnih rasplodnih junica i nazimica	
	d)	Investicije u izgradnju i opremanje novih građevinskih objekata u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje	
	e)	Investicije u podizanje trajnih nasada	
	f)	Potpora za legalizaciju građevinskih objekata i ispunjavanje okolišnih standarda	
D/1-4		Potpora u okviru zajedničkih programa određenog ruralnog područja finansiraju se iz sredstava federalnog, kantonalnog i općinskog budžeta i trebaju pratiti opća strateška opredjeljenja, biti međusobno usklađene i nadopunjavati se	5.000.000
		Potpora u okviru zajedničkih programa određenog ruralnog područja finansiraju se iz sredstava federalnog, kantonalnog i općinskog budžeta i trebaju pratiti opća strateška opredjeljenja, biti međusobno usklađene i nadopunjavati se	
	2.	POTPORA ORGANSKOJ PROIZVODNJI	
D/2-1		Certifikacija organske proizvodnje	50.000
	a)	Potpora za certifikaciju organske proizvodnje	
		SVEGA D:	17.250.000

E/ MODEL OSTALIH VRSTA POTPORA

Tabela 6. Model ostalih vrsta potpora

E/	Br.	MODEL OSTALIH VRSTA POTPORA	Način realizacije	Iznos u KM
----	-----	-----------------------------	-------------------	------------

E/1-1		Sufinanciranje premije osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji		
	a)	Sufinanciranje premije osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji	Pravilnik	150.000,00
E/1-2		Sufinanciranje stručnih skupova, kongresa, simpozija, seminara i sajмова		
	a)	Sufinanciranje organiziranja stručnih skupova, kongresa, simpozija, seminara, sajмова, promocija i izložbi iz oblasti polj.-prehrambenog sektora	Pravilnik	50.000,00
E/1-3		Realizacija projekata od značaja za Federaciju BiH		
	a)	Sufinanciranje izlaganja na gospodarskim manifestacijama od značaja za poljoprivredni sektor	Pravilnik	30.000
	b)	Izrada Programa razvoja zadrugarstva u Federaciji BiH	Pravilnik/ Javni poziv	620.000
	c)	Izrada Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH		
	d)	Izrada Programa Ruralnog razvoja u Federaciji BiH		
	e)	Izrada zakonskih propisa		
	f)	Izrada Programa uzgoja autohtonih salmonidnih vrsta riba za potrebe poribljavanja otvorenih voda u Federaciji BiH		
	g)	Podrška različitim programima pokretanja proizvodnje, poticanja jesenje ili proljetne sjetve i slične mjere koje nisu obuhvaćene ostalim modelima.	Pravilnik/ Javni poziv	500.000,00
E/1-4		Organiziranje poljoprivrednika (zadruge, udruženja i savezi)		
	a)	Sufinanciranje troškova realizacije aktivnosti zadruga	Pravilnik	400.000
	b)	Sufinanciranje troškova realizacije aktivnosti udruga	Pravilnik	
	c)	Sufinanciranje troškova realizacije aktivnosti saveza	Pravilnik	
E/1-5		Sufinanciranje troškova standardizacije proizvoda/proizvodnje	Pravilnik	

	a)	Sufinanciranje uvođenja i certifikacije standarda u poljoprivredi i prehrambenoj industriji	Pravilnik	50.000
		UKUPNO: E		1.800.000

F/SUDSKE PRESUDE I RJEŠENJA PO ŽALBAMA

Tabela 7. Sudske presude i rješenja po žalbama

F/	Br.	SUDSKE PRESUDE I RJEŠENJA PO ŽALBAMA	Planirano u KM
	1.	Novčane podrške - ostvareno pravo u ponovljenim postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški iz prethodnih godina i pravosnažnim rješenjima donesenim u drugostepenom postupku po žalbama	450.000,00
		UKUPNO: F	450.000,00
		SVEGA: A+B+C+D+E+F	87.000.000,00

POGLAVLJE IV- IZVOR SREDSTAVA

Izvor sredstava za realizaciju Programa je Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2020. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj 99/19) u kojem je na poziciji „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima - Poticaj za poljoprivredu“ utvrđen iznos od 87.000.000,00 KM.